

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (80) TÈXTIL (8) DE NARCÍS ARGEMÍ A TÈXTIL VALLHONRAT S.A.(1)

Terrassa ha viscut en les darreres dècades una dràstica reducció de la indústria tèxtil. Aquest procés, però, ha afectat de forma desigual els diferents sectors tèxtils. Així, mentre que alguns prèviament reconvertis han conservat apreciables volums de producció, altres han esdevingut activitats testimonials. Aquest darrer és el cas de la draperia clàssica que utilitzava fils d'estam pur o en mescla i que era el principal proveïdor de la sastreria, una activitat artesana també en constant retrocés.

Avui volem dedicar l'atenció a la que és pràcticament l'última empresa de draperia clàssica de la nostra ciutat: ens referim a Tèxtil Vallhonrat, SA, els orígens de la qual vénen de molt lluny. Tractem avui dels seus primers antecessors, els Argemí.

Narcís Argemí i Vendrell (1829-1885), un dels socis fundadors de l'Institut Industrial, s'inicià com a fabricant el 1872 al carrer Joaquim de Paz amb dos telers jacquard i dos telers estrets més. El 1883 havia ja progressat força i tenia sis telers, més una filatura de llana que havia instal·lat 2 anys abans. Narcís Argemí es va casar en primeres núpcies amb Maria Comerma i Rodó, filla de l'acreditat mestre d'obres Joan Comerma i Ballester, i va participar en la política local. El maig de 1879 va ser elegit regidor per la candidatura constitucional-possibilista, i el juliol de 1883 va ser nomenat, per ordre governativa, alcalde de la ciutat càrrec que exercí fins al 30 de juny de 1885. 3

Narcís Argemí va morir el dia de Nadal de 1885. Havia tingut quatre filles consecutives, i el seu cinquè fill i hereu Ramona, en el moment del seu traspàs, tenia només 13 anys. Perquè seguís administrant la fàbrica del pare, s'hagué de nomenar una tutoria del menor d'edat, formada pel seu cunyat Francesc Roig Llauger, també fabricant, i pel seu oncle Pere Comerma, mestre d'obres, com l'avi de l'Argemí.

L'etapa de la tutoria del menor Ramon Argemí i Comerma fou força positiva. La fàbrica, que girà amb el nom de "Successor de Narcís Argemí", es convertí en una de les més acreditades de la ciutat. Els seus articles foren premiats amb la medalla de plata a les exposicions de París de 1890 i de Xicago de 1892. És en aquesta etapa que es van fer enderrocar les cases 54 i 56 del carrer Paz per construir-hi un magatzem de marcat estil neoclàssic. És un edifici funcional amb un aire senyorial plenament vuitcentista, que fa pocs anys es rehabilità per fer-hi habitatges. En l'actualitat podem encara admirar la seva façana.

L'11 de setembre de 1899, Ramon Argemí i Comerma compleix la majoria d'edat -25 anys- que facultava legalment per dirigir la indústria que a partir d'ara portarà el seu nom "Ramon Argemí".

Amb Ramon Argemí seguirà l'expansió de l'etapa de la tutoria. A més de fabricar teixits de llana i estam, instal·là una filatura per a la venda de filats d'estam (en el vapor Sensada i Ramoneda). En els primers anys del segle XX traslladà la filatura, junt amb els teixits a un local propi del carrer Mitjà del

Ramon Argemi

Terrassa de de 190

Sr.

MEDALLA PLATA	- BARCELONA	1888
" ORO	- PARIS	1889
" "	- CHICAGO	1892
GRAN PREMIO	- PARIS	1900

TELÉFONOS { DESPACHO, 409
FABRICA, 324

Factura N.º

Debe:

Passeig. Uns anys després tornarà a dur els telers al vapor de la vídua Galí, i el magatzem a un local amb entrades pels carrers Nord, 10, i Nou, 11.

Abans d'acabar la primera dècada d'aquest segle, l'expansió creixent de les fàbriques d'Argemí canvia de tendència. La secció de teixits té problemes i Ramon Argemí la tanca el 15 de juny de 1910. A partir d'ara es dedicarà només a la filatura. L'agost de 1915 s'associa a Joan Trullàs i Trilla i foma la societat Trullàs i Argemí en comandita en la qual Trullàs serà el soci col·lectiu i Argemí el comanditari. El desembre de 1917, la societat comanditària és substituïda per una altra de col·lectiva formada, pels dos mateixos socis de la comanditària. Pocs anys després, Argemí es retira definitivament de la societat i Joan Trullàs continua tot sol la filatura.

En paral·lel a la retirada de l'activitat fabril, Ramon Argemí havia anat ampliant les tasques de despatx. A partir de 1913 s'ocupa també de representacions de diversos productes industrials i més tard hi afegeix la gestió d'assegurances. El 1917 apodera per la gestió del despaix a Francesc Capella i Autonell i l'hi traspassa el gener de 1921. Ramon Argemí traslladarà la seva residència a Barcelona, on, dedicat a les assegurances, morirà el 15 de març de 1955.

Ramon Argemí va ser un dels fundadors del Condicionament Terrassenc. Es va casar amb Júlia Solà i Català, filla d'Andreu Solà i Badrinas, fabricant, soci d'Ignasi Vieta i Cia. D'ideari catalanista Ramon Argemí figura entre els socis expulsats el 1907 del Cercle Egarenc per ballar una sardana. Fou regidor de l'Ajuntament el 1904, i ocupà el càrrec de president del "Círcol" Egarenc en dues ocasions, el 1904-1905 i el 1920-1921 quan la societat canvià d'orientació, donant prioritat a les facetes cultural i educativa a les d'esbarjo.

Un dels fills de Ramon Argemí, Francesc (Paco) Argemí i Solà, fou un destacat esportista. Junt amb Francesc Roig Ventura, destacaren jugant amb el C.D. Terrassa, tant en futbol com en hoquei herba. Ambdós van participar amb hoquei herba en els jocs olímpics d'Amsterdam el 1928. Francesc Argemí fou també un dels pioners del cinema *amateur* a Terrassa.

En el proper suplement seguirem les vicissituds de la secció de teixits que Ramon Argemí plegà el 1910 i que altres terrassencs varen adquirir per continuar-la.

RAFAEL COMAS